

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců Mgr. Radovana Havelce a JUDr. Jana Vyklického v právní věci žalobce: **N. U.**, zast. Mgr. Vratislavem Polkou, advokátem se sídlem Vinohradská 1233/22, Praha 2, proti žalované: **Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie**, se sídlem Olšanská 2, Praha 3, o přezkoumání rozhodnutí žalované ze dne 16. 1. 2017, č. j. CPR-27531-4/ČJ-2016-930310-V261, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 24. 3. 2017, č. j. 4 A 5/2017 - 23,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádnému z účastníků **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím Policie České republiky, Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy, odboru cizinecké policie, oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort ze dne 30. 10. 2016, č. j. KRPA-447270-17/ČJ-2016-000022, bylo žalobci uloženo správní vyhoštění z území členských států Evropské unie. Rozhodnutím žalované ze dne 16. 1. 2017, č. j. CPR-27531-4/ČJ-2016-930310-V261, bylo poté zamítnuto jako nepřípustné odvolání žalobce proti rozhodnutí správního orgánu prvního stupně.

Městský soud v Praze následně rozsudkem ze dne 24. 3. 2017, č. j. 4 A 5/2017 – 23, zamítl žalobcovu žalobu proti přezkoumávanému rozhodnutí žalované. V odůvodnění blíže uvedl, že žalovaná postupovala při posouzení žalobcovy odvolání jako nepřipustného správně, neboť žalobce se po seznámení s rozhodnutím správního orgánu prvního stupně výslovně vzdal svého práva na podání odvolání proti tomuto rozhodnutí. Pokud jde o žalobcovy námitky, že v průběhu řízení mu nebylo tlumočeno do jeho mateřského jazyka, nýbrž toliko do angličtiny, kterou ovládá pouze v základech, městský soud je shledal účelovými, protože z obsahu správního spisu plyne, že žalobce s tlumočením do angličtiny souhlasil a v tomto jazyce následně během výslechu přiléhavě a srozumitelně odpovídal na kladené dotazy.

Proti rozsudku městského soudu podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost, v níž současně navrhl, aby byl kasační stížnosti přiznán odkladný účinek. Stěžovatel uvedl, že kasační stížnost podává z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Konkrétně namítl, že ve správním řízení byla porušena ustanovení § 3 a § 50 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, když správní orgány nezjistily všechny rozhodné okolnosti věci. Jelikož správní orgány rovněž nepřihlédly ke specifikům řešeného případu a ani nešetřily oprávněné zájmy účastníka řízení, došlo dále k porušení § 2 odst. 3 a 4 správního řádu.

Městský soud pak dle názoru stěžovatele pochybil, když nezohlednil stěžovatelem tvrzenou skutečnost, že o vzdání se práva na podání odvolání nevěděl, stejně jako nerozuměl ani otázkám kladeným mu v průběhu výslechu před správním orgánem prvního stupně. Stěžovatel je cizincem, přičemž angličtina není jeho mateřským jazykem a v tomto jazyce rozumí pouze základy, nikoliv obraty typu „vzdání se práva na podání odvolání“. V této souvislosti stěžovatel fakticky napadl též obsah protokolu o jeho výslechu. Má totiž za to, že jeho konstatování o vzdání se práva na podání odvolání se jeví jako nepravděpodobné, a to zejména s ohledem na skutečnost, že stěžovatel je osobou bez znalosti tuzemského právního prostředí, resp. právního prostředí vůbec.

Stěžovatel dále namítl, že úkon, kterým se měl vzdát svého práva na podání odvolání, nesplňuje základní formální a obsahové náležitosti. Jedná se o podání, jež musí být učiněno písemně, ústně do protokolu nebo v elektronické podobě podepsané uznávaným elektronickým podpisem (resp. v jiné formě, pokud je předepsaným způsobem do 5 dnů potvrzeno). Zároveň musí být takové podání učiněno až po vydání rozhodnutí, neboť se nelze vzdát svých práv do budoucna. Stěžovatelovo vyjádření v závěru protokolu o jeho výslechu tudíž není způsobilé jeho právo na podání odvolání nikterak ovlivnit. Dokument prohlášení o vzdání se práva na odvolání má pak dle názoru stěžovatele vzbuzovat dojem, že je sepsán samotným stěžovatelem, který odkazuje na konkrétní ustanovení právních předpisů. Tento dokument je navíc sepsán v češtině, relativně kultivovanou formou a bez jediné chyby. Stěžovatel je přesvědčen, že je zcela vyloučeno, aby osoba neznalá práva a nehovořící česky toto podání sepsala. Uvedl dále, že předmětný dokument nesplňuje povinné obsahové náležitosti (identifikace podatele jménem, příjmením, datem narození a místem trvalého pobytu, identifikace věci, které se týká, a petit). Stejně tak nebyla dodržena ani zákonem předepsaná forma podání. Z uvedených

pokračování

skutečností stěžovatel dovozuje, že vzdání se práva na podání odvolání nemohlo být platně učiněno.

I v případě, kdy se účastník řízení vzdá svého práva na odvolání, nutno dle názoru stěžovatele zkoumat okolnosti, za nichž byl tento úkon učiněn. Stěžovatel odkazuje v této souvislosti na závěry Ústavního soudu vyslovené v jeho nálezu ze dne 22. 3. 2016, sp. zn. I. ÚS 469/16. Městský soud přitom vycházel z toho, že stěžovatel tlumočníci dobře rozuměl, což měl i sám potvrdit, a následně měl též odpovídat na otázky položené správním orgánem prvního stupně. Stěžovatel je přesvědčen, že právě jeho odpovědi dokazují, že vůbec nevěděl, na co je dotazován. Tuto skutečnost lze dovodit zejména z odpovědi na otázku, zda stěžovatel sdílí společnou domácnost s občanem Evropské unie, na níž stěžovatel odpověděl záporně, ačkoliv minimálně od 30. 9. 2016 sdílí domácnost se svou, nyní již manželkou, která je českou občankou. Stěžovatel uvedl, že tak odpověděl nikoliv proto, že by chtěl lhát, nýbrž proto, že vůbec nerozuměl kladeným otázkám. Má tudíž za to, že neobstojí závěr soudu, že stěžovatel si uvědomoval, že se svého práva na odvolání vzdal.

Závěrem kasační stížnosti stěžovatel dodal, že městský soud se dle jeho názoru nevypořádal dostatečně s jeho námitkami, především se nezabýval výše citovaným nálezem Ústavního soudu. V této souvislosti pak stěžovatel poukázal na judikaturu zdejšího i Ústavního soudu, související s požadavky na odůvodňování soudních rozhodnutí, a poznamenal, že městský soud těmto požadavkům v projednávané věci nedostál, když některé žalobní námitky nechal bez povšimnutí a navíc aproboval totožnou nezákonnost jako žalovaná. S ohledem na uvedené stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil městskému soudu k dalšímu řízení, popřípadě aby spolu s napadeným rozsudkem zrušil i přezkoumávané rozhodnutí žalované.

Žalovaná ve svém vyjádření ke kasační stížnosti odkázala na obsah svého rozhodnutí a ztotožnila se se závěry městského soudu.

Nejvyšší správní soud nejdříve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že byla podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), osobou oprávněnou (§ 102 věta první s. ř. s.), je přípustná (§ 102 věta druhá a § 104 s. ř. s. *a contrario*) a stěžovatel je řádně zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

Při přezkoumání napadeného rozsudku postupoval zdejší soud podle § 109 odst. 4 s. ř. s., dle něhož je vázán důvody kasační stížnosti; to neplatí, bylo-li řízení před soudem zmatečné [§ 103 odst. 1 písm. c) s. ř. s.], nebo bylo zatíženo vadou, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé, anebo je-li napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.], jakož i v případech, kdy je rozhodnutí správního orgánu nicotné.

Kasační stížnost není důvodná.

Nejvyšší správní soud se nejdříve zabýval kasačním důvodem podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., tzn. nepřezkoumatelností napadeného rozsudku. Na tomto místě je vhodné připomenout, že nepřezkoumatelnost rozhodnutí může nastat z důvodu

nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí. Dle obsahu uplatněných námitek považuje stěžovatel napadený rozsudek za nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů. Tento typ nepřezkoumatelnosti musí být založen na nedostatku důvodů skutkových, nikoliv na dílčích nedostatcích odůvodnění. Musí se přitom jednat o vady skutkových zjištění, o něž soud opírá své rozhodovací důvody. Takovými vadami mohou být zejména případy, kdy soud opřel rozhodovací důvody o skutečnosti v řízení nezjišťované, případně zjištěné v rozporu se zákonem anebo případy, kdy není zřejmé, zda vůbec nějaké důkazy byly v řízení provedeny (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 – 75, nebo rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 8. 2011, č. j. 9 As 40/2011 – 51; všechna rozhodnutí Nejvyššího správního soudu uvedená v tomto rozsudku jsou dostupná na www.nssoud.cz).

V tomto ohledu se dále jeví vhodné podotknout, že ačkoliv je třeba na povinnosti dostatečného odůvodnění rozhodnutí z hlediska ústavních principů důsledně trvat, nemůže být chápána zcela dogmaticky. Rozsah této povinnosti se totiž může měnit podle povahy rozhodnutí a musí být posuzován ve světle okolností každého jednotlivého případu. Zároveň tento závazek nemůže být chápán tak, že vyžaduje za všech okolností podrobnou odpověď na každý jednotlivý argument účastníka řízení. Podstatné je, aby se soud ve svém rozhodnutí vypořádal se všemi základními námitkami účastníka řízení tak, aby žádná z nich nezůstala bez náležité odpovědi. Odpověď na základní námitky však v sobě může v některých případech konzumovat i odpověď na některé námitky dílčí a související (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 5. 2009, č. j. 9 Afs 70/2008 – 130, nebo obdobně též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 3. 2010, č. j. 5 Afs 25/2009 – 98, publ. pod č. 2070/2010 Sb. NSS).

Nutno současně zdůraznit, že ačkoliv není zdejší soud vázán důvody kasační stížnosti, je-li rozsudek krajského soudu nepřezkoumatelný (§ 109 odst. 4 část věty za středníkem s. ř. s.), nemůže současně ignorovat dispoziční zásadu, která řízení o kasační stížnosti ovládá (§ 109 odst. 4 část věty před středníkem s. ř. s.); kvalita a preciznost ve formulaci stížnostních bodů a jejich odůvodnění v kasační stížnosti předurčuje obsah rozhodnutí kasačního soudu. Jinými slovy, s výjimkou případů, v nichž je přezkum soudního rozhodnutí objektivně nemožný, nelze přistoupit na tak široké pojetí zásady oficiality, které by znamenalo, že by Nejvyšší správní soud měl skutečnosti, které zakládají nepřezkoumatelnost rozsudku krajského soudu, či vady řízení před tímto soudem, dovozovat za stěžovatele (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 10. 2016, č. j. 3 Azs 138/2016 – 41).

S přihlédnutím ke shora citovaným závěrům nezbyvá zdejšímu soudu než konstatovat, že napadený rozsudek nelze považovat za nepřezkoumatelný. Stěžovatel v kasační stížnosti toliko obecně shrnul, jaké požadavky jsou kladeny na odůvodnění soudních rozhodnutí, a následně konstatoval, že městský soud se nezabýval všemi žalobními námitkami. Stěžovatel již nicméně neuvedl, kterou konkrétní žalobní námitku měl dle jeho názoru městský soud opomenout, resp. nedostatečně vypořádat (s výjimkou odkazu na nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 469/16). Nejvyšší správní soud má však naopak za to, že městský soud se řádně zabýval všemi žalobními body, přičemž nelze dospět k závěru, že by jeho odůvodnění vykazovalo některou z výše popsanych vad, jež

pokračování

naplňují kategorii nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů. Pokud jde o námitku, že městský soud se nevypořádal s právním názorem Ústavního soudu vysloveným ve výše citovaném nálezu, odkazuje kasační soud na str. 4 napadeného rozsudku, v níž městský soud náležitě popsal (vycházeje přitom ze skutkového stavu posuzovaného případu, zrekapitulovaného na str. 3 napadeného rozsudku), jaké úvahy jej vedly k závěru, že stěžovatel se práva na odvolání vzdal vědomě a na základě své svobodné vůle. Přestože městský soud předmětný náleze ve svém odůvodnění výslovně nezmínil, fakticky se vůči závěrům Ústavního soudu vymezil, a to s přihlédnutím ke konkrétním skutkovým okolnostem projednávané věci (srov. též posouzení zdejšího soudu níže).

Nutno též podotknout, že stěžovatel ve své kasační stížnosti věcně polemizuje s jednotlivými závěry městského soudu, což v případě nepřezkoumatelného rozhodnutí zpravidla nepřichází v úvahu. Zdejší soud přitom neshledal ani žádnou jinou vadou v řízení před městským soudem, jež by mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé. Přistoupil proto k věcnému hodnocení kasační stížnosti.

Pokud jde o meritum projednávané věci, stěžovatel poukázal v kasační stížnosti v první řadě na vady správního řízení spočívající v tom, že mu bylo tlumočeno do jazyka, kterému neměl rozumět [§ 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.]. V důsledku této vady pak měla žalovaná, a potažmo městský soud nesprávně posoudit právní otázku související s (ne)přípustností stěžovatelova odvolání proti rozhodnutí správního orgánu prvního stupně [§ 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.].

Pro posouzení věcných námitek stěžovatele zjistil Nejvyšší správní soud z obsahu správního spisu následující rozhodné skutečnosti. Stěžovatel byl dne 29. 10. 2016 v nočních hodinách kontrolován hlídkou Policie ČR. Jelikož na základě této kontroly vyvstalo podezření, že se na území České republiky zdržoval neoprávněně, byl stěžovatel zajištěn a dne 30. 10. 2016 s ním bylo zahájeno řízení ve věci správního vyhoštění. Správní orgán prvního stupně ustanovil stěžovateli tlumočnický z anglického jazyka Mgr. Miroslavu Eliášovou. V průběhu výslechu stěžovatel na dotaz, zda souhlasí, aby mu tlumočila jmenovaná tlumočnice do anglického jazyka, a zda jejímu překladu rozumí, odpověděl: „*Ano, souhlasím.*“ Na ostatní otázky správního orgánu prvního stupně odpovídal stěžovatel uceleným a srozumitelným způsobem. V samotném závěru výslechu pak k výslovnému dotazu správního orgánu uvedl, že rozuměl všem kladeným otázkám a následně dodal: „*Mrzí mě, že jsem porušil zákony, omlouvám se za to. Vycestuji sám domů a zároveň se vzdávám práva na odvolání, protože chci co nejdříve vycestovat. Toto je vše co mohu k dané věci uvést, žádám tlumočnicka, neboť nerozumím jazyku, ve kterém je řízení vedeno. Žádných dalších změn ani doplnění nežádám, a proto tento protokol jako správný a úplný podepisuji dne 30. 10. 2016 v 13:35 hodin.*“ Protokol je vlastnoručně podepsán stěžovatelem i jeho tlumočnicí.

Správní orgán prvního stupně poté vydal své rozhodnutí o správním vyhoštění, se kterým se stěžovatel neprodleně seznámil. Ve spise je následně založeno prohlášení o vzdání se práva na odvolání ze dne 30. 10. 2016, v němž je uvedeno: „*Já N. U., nar. X, stp. X se dne 30. 10. 2016 ve smyslu § 81 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád [...] vzdávám práva na odvolání proti vydanému rozhodnutí o správním vyhoštění z území členských států Evropské unie vydaného Policií České republiky, Krajským ředitelstvím policie hl. m. Prahy,*

Odborem cizinecké policie, Oddělením pobytové kontroly, pátrání a eskort vedeno pod č. j. KRPA-447270-17/ČJ-2016-000022 [...]. Práva na odvolání proti výše uvedenému rozhodnutí o správním vyhoštění, které mě bylo řádně oznámeno doručením originálu písemného vyhotovení, se vzdávám na základě své svobodné vůle a to před správním orgánem, který toto rozhodnutí vydal. Byl jsem řádně poučen o právních následcích vzdání se práva na odvolání, tedy i skutečnosti, že rozhodnutí o správním vyhoštění se stane pravomocným a vykonatelným. Práva se vzdávám na základě svobodné vůle.“ Prohlášení je opětovně podepsáno stěžovatelem i jeho tlumočnicí.

Podle § 16 odst. 1 správního řádu „[v] řízení se jedná a písemnosti se vyhotovují v českém jazyce. Účastníci řízení mohou jednat a písemnosti mohou být předkládány i v jazyce slovenském.“

Podle § 16 odst. 3 správního řádu „[k]aždý, kdo prohlásí, že neovládá jazyk, jímž se vede jednání, má právo na tlumočnicka zapsaného v seznamu tlumočnicků, kterého si obstará na své náklady. V řízení o žádosti si žadatel, který není občanem České republiky, obstará tlumočnicka na své náklady sám, nestanoví-li zákon jinak.“

Podle § 81 odst. 2 správního řádu „[p]rávo podat odvolání nepřísluší účastníkovi, který se po oznámení rozhodnutí tohoto práva písemně nebo ústně do protokolu vzdal.“

Podle § 92 odst. 1 věty první správního řádu „[o]požděné nebo nepřipustné odvolání odvolací správní orgán zamítne.“

Výše citované ustanovení § 16 odst. 3 správního řádu, jež se uplatní i v řízení o správním vyhoštění (viz *a contrario* § 168 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů), je jedním z konkrétních projevů práva na tlumočnicka garantovaného již čl. 37 odst. 4 Listiny základních práv a svobod. Smyslem a účelem tohoto práva je zcela nepochybně zajištění spravedlivého procesu účastníku, který by mu jinak pro jazykovou bariéru nebyl schopen porozumět.

Vzhledem ke znění druhé věty § 16 odst. 3 správního řádu (a rovněž s přihlédnutím k čl. 37 odst. 4 Listiny) je v jakémkoliv řízení vedeném z moci úřední neaplikovatelná část věty první tohoto ustanovení, obsahující slova „kterého si obstará na své náklady“ (neboť správní řád váže povinnost obstarat si na své náklady tlumočnicka ve větě druhé jen na řízení o žádosti, nestanoví-li zákon jinak). V případě řízení zahájených a vedených *ex offi*, což jsou typicky řízení, v nichž se má účastníku uložit nějaká povinnost (zde povinnost opustit území členských států Evropské unie a zákaz vstupu na toto území po dobu jednoho roku), nemůže být totiž účastník řízení, který nerozumí jazyku, jímž se jednání vede, za tuto neznalost ještě „trestán“ povinností obstarávat si na své náklady tlumočnicka s tím, že do doby, než tak učiní, nemůže svá procesní práva vykonávat. Taková interpretace by ostatně byla i v rozporu s čl. 37 odst. 4 Listiny (viz VEDRAL, J. *Správní řád. Komentář*. Praha: BOVA POLYGON, 2012. s. 209).

V posuzovaném případě správní orgán prvního stupně své povinnosti obstarat stěžovateli na své náklady tlumočnicka zcela nepochybně dostal, když mu ustanovil tlumočnicí z jazyka anglického do jazyka českého (a naopak) Mgr. Miroslavu Eliášovou.

pokračování

Správní řád přitom výslovně nestanoví, že by měl účastník řízení právo na tlumočníka do svého mateřského jazyka (srov. přiměřeně rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 1. 2004, č. j. 6 A 17/2000 – 54, publ. pod č. 341/2004 Sb. NSS). Zásadní podmínkou proto zůstává, aby účastníku, který prohlásí, že nerozumí jazyku, jímž se vede jednání (tzn. češtině), bylo tlumočeno do jazyka, v němž je schopen se dorozumět (v této souvislosti lze podpůrně odkázat např. na § 22 odst. 1 větu první zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, nebo na § 14 větu první zákona č. 221/2003 Sb., o dočasné ochraně cizinců, dle kterých platí, že účastník řízení má právo jednat v mateřském jazyce nebo v jazyce, ve kterém je schopen se dorozumět).

Pro srovnání lze odkázat rovněž na úpravu jednacího jazyka obsaženou v § 18 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, jenž se na základě § 64 s. ř. s. použije i ve správním soudnictví a dle jehož odst. 1 platí, že „[ú]častníci mají v občanském soudním řízení rovné postavení. Mají právo jednat před soudem ve své mateřštině. Soud je povinen zajistit jim stejné možnosti k uplatnění jejich práv.“ Odstavec 2 věta první tohoto ustanovení pak dodává, že „[ú]častníku, jehož mateřštinou je jiný než český jazyk, soud ustanoví tlumočníka, jakmile taková potřeba vyjde v řízení najevo.“ Občanský soudní řád tedy na rozdíl od správního řádu výslovně stanoví, že účastník řízení má právo jednat před soudem ve své mateřštině. Ustanovují-li proto civilní, resp. správní soudy účastníku řízení tlumočníka, jsou povinny přibrat tlumočníka z mateřského jazyka tohoto účastníka. I navzdory této skutečnosti nicméně judikatura dovodila, že povinnost soudů ustanovit účastníku řízení tlumočníka z jeho mateřského jazyka není bezvýjimečná, ale nemusí se uplatnit například v případě, kdy účastník řízení s ustanovením tlumočníka z jiného jazyka, který ovládá, vyjádřil souhlas (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 3. 2005, č. j. 4 Azs 307/2004 – 63, publ. pod č. 1511/2008 Sb. NSS).

S přihlédnutím ke shora nastíněným východiskům dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že správní orgán prvního stupně nepochybil, ustanovil-li v projednávané věci stěžovateli tlumočnici z anglického jazyka. V první řadě nutno poukázat na skutečnost, že stěžovatel s tímto postupem výslovně souhlasil a potvrdil, že překladu tlumočnice rozumí. V průběhu výslechu následně srozumitelným způsobem odpovídal na kladené dotazy. V době od vydání usnesení o ustanovení tlumočnice do podepsání prohlášení o vzdání se svého práva na odvolání navíc stěžovatel ani jednou neuvedl, že by tlumočení nerozuměl, či jiným způsobem nedal najevo, že by měl o správnosti jejího překladu jakékoliv pochybnosti.

Nelze v této souvislosti přisvědčit ani námitce, že stěžovatelovo neporozumění tlumočení z anglického jazyka v průběhu výslechu je patrné z jeho záporné odpovědi na otázku, zda sdílí společnou domácnost s občanem Evropské unie. Stěžovatel totiž v odpovědi na jinou otázku sdělil, že má v České republice přítelkyni, jejíž jméno a další údaje nebude uvádět. V následném odvolání proti rozhodnutí správního orgánu prvního stupně pak poznamenal, že „[j]e pravdou, že účastník při svém výslechu ke své přítelkyni nechtěl více uvádět, avšak to nikoli z důvodu, že by jeho vztah s uvedenou nebyl intenzivní, nýbrž proto, aby ji uchránil před postihem za to, že věděla o jeho neoprávněném pobytu, a tolerovala jej. Účastník je cizincem, osobou neznalou do detailu českého právního řádu, a tedy nebyl si vědom ani toho, že právě jeho vztah s přítelkyní, jež je občankou ČR, může mít zásadní vliv na posouzení zákonnosti správního vyhoštění.“ Z uvedeného plyne, že mezi tvrzeními

stěžovatele se vyskytují zásadní rozpory, když na jedné straně v odvolání proti rozhodnutí správního orgánu prvního stupně uvedl, že ke své přítelkyni se blíže nevyjadřoval, protože ji chtěl chránit (což dokládá též jeho konstatování v průběhu výslechu, že nebude uvádět její údaje), a na straně druhé pak v kasační stížnosti podotkl, že ke své přítelkyni se nevyjadřoval nikoliv z důvodu, že by chtěl lhát, nýbrž proto, že neporozuměl otázce správního orgánu. Zdejší soud proto shledal tvrzení stěžovatele o tom, že nerozuměl tlumočení z anglického jazyka, účelovým a nevěrohodným.

Nejvyšší správní soud přitom nepovažuje za přílehlavý stěžovatelův odkaz na nálezy Ústavního soudu ze dne 22. 3. 2016, sp. zn. I. ÚS 469/16. Předně je nutno konstatovat, že Ústavní soud vyslovil v citovaném nálezu závěr o porušení základních práv stěžovatelky na podkladě jiných skutkových okolností, když z celkového jednání stěžovatelky (cizinky obviněné z trestného činu maření výkonu úředního rozhodnutí, kterého se měla dopustit tím, že se zdržovala na území České republiky, přestože jí dříve bylo uloženo správní vyhoštění a následně též trest vyhoštění) bylo zjevné, že jí zcela „unikl“ předmět řízení, a sice rozhodování o vině a trestu za přečin maření výkonu úředního rozhodnutí. Ústavní soud dovedl tento závěr zejména ze skutečnosti, že většinu času před soudem věnovala stěžovatelka vysvětlování, že potřebuje dostatek času na získání prostředků na koupi jízdenky na Ukrajinu, a přestože jí byl trestním příkazem uložen podmíněný trest odnětí svobody, po vzdání se práva na odpor se soudy dotázala, kolik dnů má na opuštění státu. V projednávané věci je však naopak zřejmé, že stěžovatel si smysl předmětu řízení, jakož i následky z něj vyplývající (tzn. správní vyhoštění) plně uvědomoval, když i sám několikrát v průběhu výslechu potvrdil, že se může vrátit domů k rodičům, vycestuje dobrovolně a co nejdříve a v návratu do země původu mu nic nebrání. K dotazu správního orgánu, kam mu mají být doručovány písemnosti, pak sdělil, že na adresu v Albánii.

Pokud jde o námitku, že stěžovatel v závěru svého výslechu před správním orgánem prvního stupně neuvedl, že by se chtěl svého práva na podání odvolání vzdát (tzn. rozporování obsahu protokolu), Nejvyšší správní soud dodává, že stěžovatel tuto námitku neuplatnil již v řízení před městským soudem, ač tak učinit mohl (což by ostatně taktéž mohlo svědčit o účelovosti stěžovatelova tvrzení). Předmětná námitka je tudíž nepřijatelná (§ 104 odst. 4 s. ř. s.). Ze stejného důvodu nejsou přípustné ani námitky, kterými se stěžovatel snažil zpochybnit splnění předepsaných formálních a obsahových náležitostí vzdání se práva na podání odvolání.

S ohledem na uvedené dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že stěžovatel byl schopen porozumět tlumočení z anglického jazyka, a musel si tak být vědom i skutečnosti, že se vzdal svého práva podat odvolání. K tomu nicméně nutno dodat, že i v případě, že by tomu tak nebylo (tzn. za situace, že stěžovatel skutečně nerozuměl, že se podpisem předmětného prohlášení vzdá svého práva podat odvolání, což však vzhledem ke shora popsaným úvahám lze jen stěží dovodit), stěžovateli nic nebránilo v tom, aby předmětné prohlášení odmítl podepsat. Stěžovatel nikdy netvrdil, že by prohlášení podepsal například pod hrozbou fyzického násilí nebo z důvodu vyhrůžek úředních osob. Nikdy nezpochybnil ani pravost svého podpisu či podpisu ustanovené tlumočnice. Ačkoliv si lze představit, že řízení proběhlo pod určitým časovým tlakem, tato skutečnost nemůže ničeho změnit na tom, že úkony, které stěžovatel učinil, mu jsou plně přiřitatelné. Je totiž na každém účastníku, aby si ve správním řízení střežil svá práva. Jestliže tak důsledně

pokračování

nečiní, musí nést odpovědnost za nepříznivé důsledky svého jednání (srov. přiměřeně rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 2. 2012, č. j. 1 As 21/2012 – 32). Lze tudíž uzavřít, že žalovaná nepochybila, zamítla-li stěžovatelovo odvolání proti rozhodnutí správního orgánu prvního stupně jako nepřipustné, vycházejí přitom ze skutečnosti, že se svého práva podat odvolání vzdal (§ 92 odst. 1 věta první správního řádu ve spojení s § 81 odst. 2 téhož zákona).

Na základě všech shora nastíněných úvah shledal Nejvyšší správní soud kasační stížnost nedůvodnou, a proto ji v souladu s § 110 odst. 1 větou poslední s. ř. s. zamítl.

Vzhledem k tomu, že Nejvyšší správní soud projednal předmětnou věc přednostně ve smyslu § 56 odst. 3 s. ř. s., přičemž o ní rozhodl dříve, než uplynula lhůta k rozhodnutí o návrhu stěžovatele na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti (§ 73 odst. 4 s. ř. s. ve spojení s § 107 odst. 1 téhož zákona), o tomto návrhu již samostatně nerozhodoval, protože by to za dané procesní situace postrádalo smysl.

Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 téhož zákona). Žalovaná měla ve věci úspěch, nevznikly jí však náklady řízení o kasační stížnosti přesahující rámec její běžné úřední činnosti. Nejvyšší správní soud jí proto náhradu nákladů řízení nepřiznal (§ 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 téhož zákona).

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 7. června 2017

JUDr. Jaroslav
Vlašín
předseda senátu